

Binnen de vaste commissie voor Financiën hebben enkele fracties de behoefte om over de brief van de staatssecretaris van Financiën, van 11 juni 2012, met de kabinetsreactie op het koopkrachtonderzoek uitgevoerd op Caribisch Nederland (33000-H, nr. 7), enkele vragen en opmerkingen voor te leggen.

De voorzitter van de commissie,
Aptroot

De adjunct-griffier van de commissie,
Giezen

I. Vragen en opmerkingen vanuit de fracties

Vragen en opmerkingen van de leden van de fractie van de VVD

De leden van de VVD-fractie hebben kennisgenomen van de brief van de staatsecretaris betreffende het koopkrachtonderzoek op de BES-eilanden.

De inwoners van de BES-eilanden zijn geconfronteerd met de invoering van een nieuw belastingstelsel. Dit wordt beter geïnd dan het oude. Waarom is ervoor gekozen dat de opbrengsten niet hoger mogen zijn dan de opbrengsten van het oude systeem, waaronder slecht werd geïnd? Waarom is ervoor gekozen dat de eilandbewoners worden gecompenseerd, mocht er toch meer geld binnenkomen?

De leden van de VVD-fractie vragen hoe het komt dat de feitelijke getallen het beeld schetsen dat de meeste ingezetenen van de BES-eilanden er financieel op vooruit zijn gegaan, maar deze mensen toch blijk geven van een gevoel in koopkracht te zijn gedaald. Gezien het feit er geen tot weinig gegevens bekend zijn over lonen en koopkracht binnen de BES-eilanden, wat klopt er dan van deze beweringen? Hoe wordt dat geverifieerd?

Uit de brief komt naar voren dat er op de BES-eilanden verwarring is ontstaan over de algemene bestedingsbelasting, dit heeft een prijsopdrijvend effect gehad. Hoe komt het dat hier zoveel verwarring over is ontstaan? Hoe wordt duidelijkheid geschept voor ondernemers, zodat er voortaan geen verwarring meer zal zijn? Wordt er voorlichting gegeven over deze belasting? Kunnen de prijzen dan ook weer omlaag gaan?

In de brief lezen de leden van de VVD-fractie over de dubbele heffing die ontstaat door de verschillende inningsvormen tussen eilanden (zoals bij Sint Maarten, Sint Eustatius en Saba). Zit er momenteel beweging in om deze dubbele heffing aan te pakken?

Het is de leden van de VVD-fractie opgevallen dat er nu nog geen gegevens beschikbaar zijn over de belastingopbrengsten. Hoe komt het dat deze gegevens nog niet bekend zijn? Wanneer zullen deze gegevens wel bekend zijn en hoe wordt er voor gezorgd dat deze in de toekomst sneller beschikbaar zijn?

Uit de brief blijkt dat de belastingopbrengsten van de eilanden onvoldoende zijn om de vele voorzieningen op de eilanden te kunnen bekostigen. Hoeveel betaalt de Nederlandse staat aan de BES-eilanden om deze voorzieningen op peil te houden en om wat voor voorzieningen gaat het?

In de brief schrijft de staatsecretaris dat er geen tot weinig gegevens bekend zijn over de economische en sociale dynamiek op de BES-eilanden, de hoogte van het BNP en de hoogte van inkomsten en de inkomstenverdeling op de eilanden. Wordt er momenteel onderzoek gedaan, zodat deze gegevens beschikbaar komen? Hoe wordt er dan een schatting gemaakt van de belastinginkomsten? Hoe wordt fraude dan opgespoord en tegengegaan?

Vragen en opmerkingen van de leden van de fractie van de PvdA

De leden van de fractie van de PvdA hebben met belangstelling kennisgenomen van het kabinetsstandpunt naar aanleiding van de koopkracht- en marktwerkingonderzoeken over Caribisch Nederland. Blijkbaar heeft de transitie van Bonaire, Sint Eustatius en Saba (BES) enkel problemen met zich meegebracht. Deze leden hebben enkele aanvullende vragen en opmerkingen.

De leden van de PvdA-fractie waarschuwen dat het koopkrachtonderzoek te weinig inzicht biedt over de vraag wat procentueel de reële koopkracht-loonontwikkeling is geweest. De inflatie in Caribisch Nederland als het gaat om consumentprijzen in 2011 wordt nergens expliciet vermeld. Wat was de inflatie in 2011? Wat is de tussenstand in 2012? Alhoewel wordt beschreven dat de nettolonen zijn gestegen door de verlaging van de inkomstenbelasting en de uitkeringen daarnaast zijn opgeschroefd, wat beiden de koopkracht verbetert, wordt de reële koopkrachtverandering nergens beschreven. De ontwikkeling van de BTW, dubbele (import)heffingen, wordt ook niet meegenomen in de berekening. De leden van de fractie van de PvdA vinden dat de regering op deze wijze de problemen op de eilanden niet goed kan inschatten. Hetzelfde geldt voor de Kamer.

De leden van de PvdA-fractie lezen dat de prijzen op de eilanden vooral stijgen door gestegen prijzen op de wereldmarkt, de overstap naar de USD, en dubbele heffing van indirecte belastingen. Dit geheel van ontwikkelingen lijkt toch aan te geven dat de koopkrachtontwikkeling negatief is geweest, aangezien er een hoge inflatie is geweest. De eilanden zijn erg afhankelijk van import en transport, zeker vanaf Sint Maarten, aangezien de eilanden te klein zijn alle goederen zelf te produceren. Tegelijkertijd is de inkoopmacht van de BES-eilanden klein, wegens hun geringe afzetmarkt. De prijzen van de import zijn gestegen door dubbele heffingen en van het transport door hogere benzineprijzen. Deze leden vragen hoe de staatssecretaris ervoor gaat zorgen dat Sint Maarten geen dubbele indirecte belasting op producten naar de BES-eilanden heft. Klopt het dat de accijns op benzine op de BES-eilanden is gestegen van \$ 0,09 naar \$ 0,34 per liter omdat de eilanden een Nederlandse gemeente zijn geworden? Kan dit niet meer gefaseerd worden doorgevoerd?

De leden van de fractie van de PvdA vinden het erg vreemd dat de belastinginkomsten in 2011 veel hoger liggen dan de geraamde inkomsten opgenomen in het wetsvoorstel met het fiscale stelsel voor de BES-eilanden, maar dat de Nederlandse regering toch denkt dat er geen koopkrachtverlies is geweest. Kan de staatssecretaris voor elke belasting- en premiepost aangeven hoeveel inkomsten er waren geraamd en hoeveel er in 2011 daadwerkelijk is binnengekomen? Kan de staatssecretaris deze verschillen verklaren? Deze leden kunnen moeilijk geloven dat de inkomstenbelasting op Caribisch Nederland zover is verlaagd dat de hogere algemene bestedingsbelasting en accijns is gecompenseerd, zeker als de totale belastinginkomsten zo fors zijn gestegen. In het koopkrachtonderzoek wordt vermeld dat de macrobelasting- en premiedruk in 2011 ook is gestegen, vooral door de zorgpremie. Dit is al een nominale achteruitgang. De reële koopkrachtdaling, wanneer de inflatie over 2011 wordt meegenomen in de berekening van koopkrachtverlies, moet nog veel hoger zijn. Wat wordt de druk in 2012 ten opzichte van 2011?

De leden van de PvdA-fractie krijgen signalen dat er niet langer gespaard wordt door gezinnen op het eiland als gevolg van de verslechterde koopkrachtpositie. Klopt dit? Zo nee, waarom niet? Ook krijgen de leden berichten dat steeds meer werknemers op de BES-eilanden voorschotten op hun salaris aanvragen. Klopt dit? Zo nee, waarom niet?

In algemene zin proeven de leden van de PvdA-fractie dat de Nederlandse regering de koopkrachtproblemen op de BES-eilanden een zaak vindt van de openbare lichamen zelf. De eilandsbesturen, in de eerste plaats bijzondere gemeenten, moet hun situatie oplossen met decentraal beleid. Maar welke opties hebben de eilandbesturen hier voor? Welke vrijheid hebben zij in het vaststellen van de vastgoedbelasting, bestedingsbelasting, overdrachtsbelasting, accijnzen, inkomstenbelasting en kansspel-

belasting? Het grootste gedeelte betreft rijksbelastingen en premies vastgesteld door de Nederlandse regering. Welke adviezen heeft de staatssecretaris voor de eilandsbesturen? Waarom gaat de staatssecretaris niet in overleg met Sint Maarten over het correct toepassen van de algemene bestedingsbelasting?